

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 183/14
Luksemburgā, 2014. gada 18. decembrī

Spriedums lietā C-354/13
Fag og Arbejde (FOA), kas pārstāv *Karsten Kaltoft/Kommunernes
Landsforening (KL)*, kas pārstāv *Billund Kommune*

Aptaukošanās var būt “invaliditāte” Direktīvas par vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības jomā izpratnē

*Lai gan neviens Savienības tiesību vispārējais princips neaizliedz konkrēti diskrimināciju
aptaukošanās dēļ, šī pēdējā ietilpst jēdzienā “invaliditāte”, ja tā noteiktos apstākļos apgrūtina
attiecināmas personas pilnvērtīgu un efektīvu dalību profesionālajā dzīvē vienlīdzīgi ar citiem darba
ņēmējiem*

Lai precizētu vienlīdzīgas attieksmes principu, ar Savienības direktīvu¹ tiek noteikta sistēma, lai apkarotu diskrimināciju nodarbinātības un profesijas jomā. Saskaņā ar šo direktīvu nodarbinātības jomā ir aizliegta diskriminācija reliģijas, uzskatu, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas dēļ.

Karsten Kaltoft 15 gadus strādāja Billundas [*Billund*] (Dānija) pašvaldībā par pirmsskolas vecuma bērnu uzraudzītāju. Šīs nodarbošanās ietvaros viņa uzdevums bija pie sevis mājās uzraudzīt bērnus. 2010. gada 22. novembrī pašvaldība viņa darba līgumu izbeidza. Lai gan atlaišana tika pamatota ar uzraugāmo bērnu skaita samazināšanos, pašvaldība nenorādīja iemeslus, kāpēc izvēle tika izdarīta nelabvēlīgi [tieši] *K. Kaltoft*. Visa darba līguma termiņa garumā tika uzskatīts, ka *K. Kaltoft* ir aptaukojies Pasaules Veselības organizācijas (PVO) sniegtās definīcijas izpratnē. Lai gan *K. Kaltoft* aptaukošanās fakts tika pieminēts sarunā par atlaišanu, pusēm ir domstarpības par to, kādā aspektā šis jautājums ir ticis apspriests. Pašvaldība noliedz, ka aptaukošanās ir bijis viens no *K. Kaltoft* atlaišanas iemesliem. Uzskatot, ka šī atlaišana izriet no prettiesiskas diskriminācijas aptaukošanās dēļ, *Fag og Arbejde (FOA)*, arodbiedrība, kas pārstāv *K. Kaltoft* intereses, vērsās Dānijas tiesā, lai panāktu šīs diskriminācijas konstatēšanu un pieprasītu zaudējumu atlīdzību.

Saistībā ar šīs prasības izskatīšanu Koldingas tiesa, Dānija (*Retten i Kolding*), lūdz Tiesu precizēt, vai Savienības tiesībās ir atsevišķi aizliegta diskriminācija aptaukošanās dēļ. Pakārtoti tā jautā, vai aptaukošanās var būt invaliditāte un vai tādējādi uz to attiecas iepriekš minētās direktīvas piemērošanas joma.

Savā šodienas spriedumā Tiesa vispirms norāda, ka vispārējais nediskriminācijas princips pieder pie pamattiesībām, kas ir Savienības tiesību vispārējo principu neatņemama sastāvdaļa. Tādējādi šis princips ir saistošs dalībvalstīm, kad uz situāciju valsts iekšienē attiecas Savienības tiesību piemērošanas joma.

Šajā ziņā Tiesa atgādina, ka nevienā Savienības līgumu vai atvasināto tiesību normā nodarbinātības un profesijas jomā nav ietverts diskriminācijas aizliegums konkrēti aptaukošanās dēļ. Konkrēti Direktīvā par vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības jomā aptaukošanās nav minēta kā diskriminācijas iemesls, un šīs direktīvas piemērošanas joma nav jāpaplašina, to attiecinot uz diskrimināciju tādu iemeslu dēļ, kas nav tikuši izsmeltoši uzskaitīti. Turklāt pamatoti nav arī attiecībā uz šādu situāciju piemērot Eiropas Savienības Pamattiesību hartu.

¹ Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīva 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju (OV L 303, 16. lpp.).

Šajā gadījumā Tiesa konstatē, ka lietas materiālos nav norādīts neviens fakts, kas ļautu uzskatīt, ka uz atļaušanu, kuras šķietamais pamats ir konkrēti aptaukošanās, attiecas Savienības tiesību piemērošanas joma.

Līdz ar to Tiesa secina, ka **Savienības tiesībās attiecībā uz nodarbinātību un profesiju nav nostiprināts vispārējs nediskriminācijas princips konkrēti aptaukošanās dēļ.**

Attiecībā uz jautājumu, vai aptaukošanās var būt "invaliditāte" Direktīvas izpratnē, Tiesa atgādina, ka Direktīvas mērķis ir nodarbinātības un profesijas jomā noteikt sistēmu, lai apkarotu diskrimināciju, kas ir pamatota ar vienu no tajā minētajiem iemesliem, no kuriem viens ir invaliditāte.

Jēdziens "invaliditāte" Direktīvas izpratnē attiecas uz ierobežojumu, kurš it īpaši izriet no ilgstošiem fiziskiem, mentāliem vai psihiskiem traucējumiem, kas mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt attiecīgās personas pilnvērtīgu un efektīvu dalību profesionālajā dzīvē vienlīdzīgi ar citiem darba ņēmējiem. Tiesa uzsver, ka ir jānoskaidro, ka šis jēdziens ir jāizprot tā, ka tas attiecas ne tikai uz neiespējamību veikt profesionālo darbību, bet arī uz šādas darbības veikšanas apgrūtinājumu. Faktiski Direktīvas mērķis ir piemērot vienlīdzīgu attieksmi un it īpaši nodrošināt invalīdam iespēju iegūt darbu vai to veikt. **Turklāt, ja attiecībā uz Direktīvas piemērošanu nozīme būtu invaliditātes cēlonim, tas būtu pretrunā Direktīvas mērķim.**

Tiesa turklāt norāda, ka jēdziens "invaliditāte" ir jādefinē pirms tiek noteikti un izvērtēti atbilstošie darba vietas izveidošanas pasākumi, kas saskaņā ar Direktīvu darba devējiem ir jāīsteno, ja tas ir vajadzīgs konkrētā gadījumā, lai invalīds varētu iegūt darbu, strādāt vai tikt paaugstināts amatā (ja vien šādi pasākumi neuzliek neproporcionālu slogu darba devējam). Līdz ar to apstāklis, ka attiecībā uz *K. Kaltoft* šādi darba vietas izveidošanas pasākumi nebija veikti, vien nav pietiekams, lai secinātu, ka viņš nevarētu tikt uzskatīts par invalīdu Direktīvas izpratnē.

Ar šādu pamatojumu Tiesa secina, ka, ja konkrētos apstākļos attiecīgā darba ņēmēja aptaukošanās rada ierobežojumu, kas izriet it īpaši no fiziskiem, mentāliem vai psihiskiem traucējumiem, kuri mijiedarbībā ar dažādiem šķēršļiem var apgrūtināt šīs personas pilnvērtīgu un efektīvu dalību profesionālajā dzīvē vienlīdzīgi ar citiem darba ņēmējiem, un ja šis ierobežojums ir ilgstošs, šāds stāvoklis ietilpst jēdzienā "invaliditāte" Direktīvas izpratnē. Šāds gadījums būtu it īpaši tad, ja darba ņēmēja aptaukošanās apgrūtinātu šo dalību ierobežotu pārvietošanās spēju dēļ vai tāpēc, ka personai piemīt pataloģijas, kas tai traucē veikt darbu, vai kas rada apgrūtinājumu profesionālās darbības veikšanā.

Noteikt, vai uz aptaukošanos *K. Kaltoft* gadījumā attiecas "invaliditātes" definīcija, ir valsts tiesas ziņā.

ATGĀDINĀJUMS: Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā valsts prāvas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA mājas lapā pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Sprieduma pasludināšanas attēli ir pieejami no ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106